

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 4. februar 2026 blev i sag nr. 104638:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægesekretærer
V/Pka
Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har pensionsordning. Hun har i klageskema af 31/10 2025 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg modtog 08.09.2025 brev fra PKA / Pensionskassen for Sygeplejersker med besked om, at PKA / Pensionskassen for Sygeplejersker ændrer mine pensionsvilkår / forsikringsvilkår. Jeg oplever den meldte ændring som en væsentlig forringelse af pensionsbetingelserne og det oprindelige af-talegrundlag for mit vedkommende som mangeårigt medlem og på vej mod seniorlivet. 'Sum ved førtidspension' & seniorpension stopper udbetaling af beløb kr. 200.000 ved tilkendelse af oven-nævnte pensioner og udbetaling ved død nedsættes med et beløb på kr. 140.000.

Jeg har derefter indsendt klage over ændring af pensionsvilkår 09.09.2025 og modtaget klagesvar fra PKA 30.09.2025, med afvisning af min klage og henvisning til blandt andet, at det er sædvanligt med 3 måneders varsel for ændringer af pensionsvilkår.

Jeg er rystet over, at 'Sum ved førtidspension' stopper, fordi det også betyder at tilsvarende sum ved seniorpension bortfalder, en udbetaling på kr. 200.000 skattefrit, hvis jeg er så uheldig at jeg må forlade arbejdsmarkedet indenfor de næste par år. Jeg ved ikke om jeg kan klare at fortsætte på arbejdsmarkedet indtil efterløn og folkepension og er derfor bekymret for min arbejdsfunktio-nsevne bare indenfor de næste par år vil være så forringet, at seniorpension kunne komme på tale for mit vedkommende. Hvis det skulle blive aktuelt vil jeg nu gå glip af kr. 200.000 skattefrit, altså et potentielt økonomisk tab, med et knips med fingrene fra en bestyrelse i PKA / Pensions-kassen for sygeplejersker og 3 måneders varsel om ændring af forsikringsbetingelser og det er simpelthen ikke i orden. Den anden væsentlige forringelse er, at hvis jeg ikke lever så længe at jeg når at påbegynde mine pensionsudbetalinger, vil engangssum for død også være nedsat med kr. 140.000 skattefrit, som min yngre voksne [barn] derved vil miste i udbetaling.

Ankenævnet for Forsikring

2.

104638

Jeg beder derfor Ankenævn for Forsikring om at tage stilling til, om PKA / Pensionskassen for Sygeplejersker kan foretage denne vidtgående ændring og væsentlige forringelse af mine pensionsvilkår og aftalegrundlag med en bestyrelsesbeslutning og et fingerknips med tre måneders varsel.

Jeg har i forbindelse med klagesag ringet til PKA og fået oplyst at det er en bestyrelsesbeslutning på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne. Jeg vil lige understrege at jeg er ikke blevet spurgt, jeg anede ikke at nogen blev spurgt og jeg er rystet over at bestyrelsen kan træffe beslutning om en så vidtgående ændring i forsikringsvilkår med et så kort varsel på 3 måneder.

Som kunde / forbruger i PKA / Pensionsselskabet for sygeplejersker i form af tvungen arbejdsmarkedsforsikring, mener jeg at ikke at det kan være rigtigt at aftalevilkårene kan ændres så markant, når jeg som forsikringskunde ikke har mulighed for at fravælge forbruger / kundeforholdet.

Jeg kan som medlem ikke forlade pensionsordningen, med mindre jeg emigrerer til udlandet senest 01.11.2025 og det har jeg altså ingen planer om. Jeg er dansk statsborger og bliver boende i Danmark indtil jeg dør.

Jeg kan heller ikke vælge et andet pensionsselskab, hvis jeg har beskæftigelse som ... indenfor Dansk Sygeplejeråds har forhandlingsretten på overenskomstområdet. Jeg er kort sagt 'bondefanget' og tvunget til at være pensionskunde i PKA / Pensionsselskabet for sygeplejersker, alene på grund af, at jeg så tåbelig at uddanne mig til ... og have job indenfor den offentlige sektor.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

At de meldte ændringer i forsikringsvilkårene suspenderes som ugyldige ændringer for alle implicerede, idet jeg ikke frit kan vælge om jeg vil være medlem af PKA arbejdsmarkedspensionsordning, såfremt jeg arbejder som ... indenfor overenskomstområde DSR.

At de meldte ændringer annulleres for mig personligt som medlem og kunde indtil xx.xx.203x, hvor jeg fylder 68 år og når folkepensionsalder."

I brev af 14/11 2025 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"På vegne af Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægesekretærer (herefter kaldet Pensionskassen) skal PKA hermed redegøre for sagen til brug for Ankenævnet for Forsikrings behandling af den klage, som [klageren] har indgivet på baggrund af, at PKA har varslet ændringer af sammensætningen af Klagers gruppeforsikring.

Indledning

Klager er utilfreds med at Pensionskassen har ændret på dækningerne omfattet af gruppeforsikringen samt tidsrummet for ikrafttrædelsen af ændringerne. Klager ønsker at bevare de nuværende dækninger eller få en personlig ret til at bevare de nuværende dækninger frem til alder 68 år – Klagers folkepensionsalder.

Sagsfremstilling

Klager er via sit medlemskab i Pensionskassen omfattet af en gruppeforsikring, der giver dækning for de af forsikringen omfattede summer, herunder p.t. blandt andet sum ved førtidspension.

Gruppeforsikringen udgør en del af den samlede pensionsordning, som Klager har i Pensionskassen qua sin ansættelse. Klager er p.t. i arbejde og er ikke aktuelt i en arbejdssevneafklaring eller opsigelsesperiode.

PKA informerer primo september 2025 Klager om, at bestyrelsen i Pensionskassen har besluttet af justere indholdet af gruppeforsikringen med virkning fra 1. januar 2026 (**Bilag 1**).

Det er blandt andet besluttet, at sum ved førtidspension (der p.t. også kan udbetales ved tilkendelse af Seniorpension) bortfalder, ligesom der indføres ny sum ved tilkendelse af fleksjob. Der sker en nedsættelse af sum ved død, samt sum ved visse kritiske sygdomme. Videre sker en ændring af størrelsen af den procentsats, som sum ved død nedsættes med i de situationer, hvor der måtte være kommet én af de øvrige summer til udbetaling.

Klager henvender sig 9. september ad to omgange til PKA som følge af de varslede ændringer, da hun er utilfreds hermed (**Bilag 2 + 2a**).

PKA redegør i brev af 30. september 2025 (**Bilag 3**) for baggrunden for ændringerne herunder om hvilke faktorer, der ligger til grund for justeringerne blandt andet medlemmernes ønske om bedre dækning i de tidlige sygdomsforløb samt hvordan medlemmernes ønsker og behov er afdækket.

Efterfølgende indbringer Klager sagen for Ankenævnet for Forsikring.

Ændringsadgangen:

Pensionskassen besluttede i juni 2025 - med virkning fra 1. januar 2026 - at ændre på dækningerne i gruppeforsikringen.

I medfør af § 1 i gruppeforsikringsbetingelserne (**Bilag 4**) fremgår det, at gruppeforsikringen er en 1-årig forsikring, der kan ændres fra år til år af pensionskassens bestyrelse. Ændringsadgangen omfatter dels retten til at ændre hvilke dækninger, forsikringen skal indeholde, vilkårene for dækningerne, størrelsen heraf og i yderste konsekvens også retten til at beslutte at gruppeforsikringen skal bortfalde:

Forsikringsbetingelsernes § 1 har følgende ordlyd:

'Disse vilkår beskriver gruppeforsikringen for Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægesekretærer. Gruppeforsikringen er en 1-årig forsikring, der kan ændres fra år til år af pensionskassens bestyrelse og i yderste konsekvens helt bortfalde. Bestyrelsen kan ændre både størrelsen af dækningerne og vilkårene for dækning.'

Det er på den baggrund PKA's opfattelse, at forsikringsbetingelserne hjemler bestyrelsen adgang til at foretage ændringer i såvel dækningstyper, som størrelse af sådanne, hvorfor PKA også er af den opfattelse, at de af bestyrelsen besluttede justeringer af gruppeforsikringen falder inden for den ændringsadgang – og ret, som forsikringsbetingelserne giver.

Varslingsperioden:

I medfør af bekendtgørelse om information om livsforsikringsaftaler (herefter 'Informationsbekendtgørelsen') § 5, stk. 1 kan væsentlige ændringer til ugunst for forsikringstageren i relation til de af ordningen omfattede forsikringsydelser og disses størrelse i forsikringsaftalens løbetid ikke finde sted uden varsel til forsikringstageren. Dog sådan, at § 5, stk. 2 fastlægger, at for forsikrings-

aftaler, etableret som led i ansættelsesforhold, kan oplysningerne gives i forbindelse med at ændringerne træder i kraft.

Bestyrelsen besluttede på bestyrelsesmøde i juni 2025 at ændre indholdet af gruppeforsikringen. Beslutningen blev straks efter kommunikeret i den mundtlige rådgivning og klager blev i brev af 8. september 2025 varslet om ændringerne, der har virkning pr. 1. januar 2026.

I og med at Klagers gruppeforsikring er etableret qua Klagers ansættelsesforhold er der i udgangspunktet ikke krav om varsling forud for at ændringerne træder i kraft. Da der med ændringerne sker en justering af forsikringens sammensætning, besluttede PKA at informere medlemmerne om ændringerne forud for ikrafttrædelsen af ændringerne. Det er PKA's opfattelse, at denne fremgangsmåde herunder den valgte varslingsperiode er i overensstemmelse med Informationsbekendtgørelsens krav til ændringer af sammensætningen af forsikringsydelse og størrelse i forsikringens løbetid ligesom principper i medfør af god skik er iagttaget med den valgte fremgangsmåde.

PKA gør for god ordens skyld opmærksom på, at hvis Klager måtte blive tilkendt seniorpension, så er Klager fortsat dækket med løbende månedlig førtidspension fra pensionskassen (forudsat at Klager opfylder betingelserne herfor, der p.t. er krav om lønophør eller overgang til en ansættelse, hvor kun resterhvervsevnen er udnyttet) ligesom Pensionskassen på Klagers vegne sikrer Klager bidragsfritagelse så Klagers ordning i relation til bidragsbetaling fortsætter som hidtil. Endelig har Klager fortsat dækning ved visse kritiske sygdomme, ved død, samt ved fleksjob.

Konklusion

Det er PKA's opfattelse, at bestyrelsen jf. ovenfor har hjemmel til at ændre sammensætningen af gruppeforsikringen, herunder vilkår herfor og størrelsen af dækningerne ligesom informationen af Klager herom primo september 2025, er i overensstemmelse med Informationsbekendtgørelsens krav til ændringer samt principper for god skik.

Det er derfor ligeledes PKA's opfattelse, at de af bestyrelsen besluttede ændringer er gyldige og kan træde i kraft pr. 1. januar 2026 med virkning for samtlige medlemmer herunder Klager, hvilket således også fører til, at det er PKA's opfattelse, at Klager ikke har krav på en individuel ret i relation til at bevare de nuværende (2025) dækninger frem til opnåelse af Klagers folkepensionsalder.

Endelig er det PKA's opfattelse, at bestyrelsen for Pensionskassen har pligt til at sikre, at produktudbuddet tilsvarende krav og behov, som medlemmerne har og som er afdækket i forbindelse med den undersøgelse, som Pensionskassen har gennemført forud for – og til brug for – bestyrelsens beslutningsgrundlag i relation til de besluttede ændringer af gruppeforsikringen."

Klageren har i brev af 26/11 2025 til nævnet bl.a. bemærket:

"PKA skriver på side 2 afsnit 'Ændringsadgangen', at

'...forsikringsbetingelserne hjemler bestyrelsens adgang til at foretage ændringer i såvel dækningstyper, som størrelse af sådanne, hvorfor PKA også er af den opfattelse, at de af bestyrelsen besluttede justeringer af gruppeforsikringen falder inden for den ændringsadgang – og ret, som forsikringsbetingelserne giver.'

Jeg er helt uenig i at PKA har ret til at forringe mine forsikringsvilkår så væsentligt, idet det efter min mening ikke kan betragtes som justeringer, men så væsentlige ændringer af forsikringsproduktet, at det ikke er rimeligt og god forvaltningspraksis, blandt andet fordi jeg er tvunget 'kunde' i pensionselskabet og således ikke har mulighed for at fravælge pensionsproduktet som i enhver anden kontraktlig kunderelation, idet de ændringer, jeg har klaget over, helt fundamentalt ændrer mønstret for dækning. Det kan efter min mening således ikke kan betragtes som noget, en bestyrelse i pensionskassen kan træffe beslutning om alene på baggrund af en nærmest hemmelig spørgeskemaundersøgelse af ukendt kvalitet, hvor jeg som medlem hverken har været inkluderet som respondent, ej heller har fået nogen information om at der var igangsat en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne som havde til formål at ændre forsikringsbetingelserne væsentligt og således har jeg heller ikke haft mulighed for at sende min besvarelse eller søge viden om spørgeskemaundersøgelsens kvalitet successivt besvarelsernes validitet, hvilket jeg vurderer ville have været en helt berettiget forventning jeg som medlem / kunde kunne have haft til PKA, så jeg havde haft mulighed for at foranledige forslag om indkaldelse til ekstraordinær generalforsamling vedrørende igangsat undersøgelse og kvaliteten af det fortsatte mandatet til bestyrelsen.

Jeg har således heller ikke som medlem / kunde haft mulighed for fagligt at vurdere, hvordan spørgeskemaundersøgelsen har været designet, hvilket må siges at have været et væsentligt vidnen at have som medlem af PKA i min situation; inklusionskriterier, medlemsgruppernes aldersfordeling og vægt i besvarelser, spørgsmålenes karakter og formulering, om respondenterne har forstået at hvis de eksempelvis foretrækker A, så er konsekvensen reduktion af B med xx % reduktion i dødsfaldsdækning eller bortfald af engangsudbetalinger ved førtidspension eller seniorpension.

Det er således et helt afgørende element, når nu det har vist sig at besvarelsernes med varsling af ændringer af den obligatoriske gruppelevsforsikring sandsynligvis vil betyde et væsentligt økonomisk tab for mig som kunde, såfremt jeg ikke helbredsmæssigt kan fastholde min tilknytning til arbejdsmarkedet og søger og formentlig får tilkendt seniorpension indenfor en 2 års periode og at min [barn] som arving mister en væsentlig udbetaling såfremt mit liv heller ikke bliver så langt som jeg ønsker.

Jeg har således ikke på foreliggende grundlag tillid til, at den spørgeskemaundersøgelse som bestyrelsen tilsyneladende har lagt vægt på som beslutningsgrundlag forud for denne væsentlige ændring af forsikringsbetingelser og dækning, har en tilstrækkelig høj kvalitet og valide inklusionskriterier og jeg ønsker således at bestyrelsen i PKA dels trækker den varslede ændring af forsikringsbetingelser pr. 01.01.2026 tilbage, og hertil fremlægger hele undersøgelsesdesign for den spørgeskemaundersøgelse og resultatet af besvarelserne, som bestyrelsen har lagt til grund for ændringen af forsikringsbetingelserne. Det er efter min vurdering ikke små justeringer og dækningsændringer, som kan fjernes ved en bestyrelsesbeslutning med et pennestrøg, men så vidtgående ændringer på baggrund af en hemmelig og tvivlsom spørgeskemaundersøgelse, at jeg ikke vurderer at bestyrelsen har ret til dette, fordi oplysningsgrundlaget til den totale medlemskreds ikke er godt nok og jeg kan være i tvivl om højeste myndighed, Generalforsamlingen, er klar over hvad bestyrelsen har foretaget sig og kvaliteten af indhentning af beslutningsgrundlag.

En så vidtgående ændring af forsikringsbetingelser, som de facto vil have betydelige økonomiske konsekvenser for medlems- / kundekredsen, kræver efter min mening fuld transparens for alle medlemmer / kunder og bør i det mindste fremlægges i sit fulde omfang på en generalforsamling til beslutning, så alle medlemmer har mulighed for at gøre deres stemme gældende, også den sto-

re 60'ér generation, som loyalt har indbetalt til pensionskassen igennem et langt liv i et slidsomt og nedbrydende arbejdsliv som ..., og hvoraf en stor del af medlemmerne med stor sandsynlighed ligesom mig kigger fremad med en tidshorisont på 2-5-8 år og afsøger muligheder for at sikre et forsørgelsesgrundlag frem til folkepensionsalderen med et nedbrudt helbred, som ikke matcher et brutalt arbejdsmarked på fuld tid. Her vil mange lige som mig se muligheder og privatøkonomi smuldre med få måneders horisont på baggrund af en hemmelig og tvivlsom spørgeskemaundersøgelse blandt en ukendt deltagerkreds og med et ukendt antal respondenter, som fuldstændig fjerner tilliden til den pensionskasse, som medlemmer / kunder obligatorisk har været betalende medlem af i mange år, et kæmpe svigt fra PKAs side, for de medlemmer, som må forlade arbejdsmarkedet med forringet helbred før folkepensionsalderen, nu uden økonomisk hjælp.

Jeg vil til sidst bede PKA fremlægge forsikringsvilkår fra 1995 da jeg blev medlem af pensionskassen og hermed gruppelivsforsikringen."

Selskabet har i brev af 11/12 2025 til nævnet bl.a. bemærket:

"Det er selskabets opfattelse, at ændringerne er gyldigt vedtaget og at bestyrelsen har haft den nødvendige og relevante beslutningsgrundlag for at beslutte indholdet af gruppeforsikringen ligesom grundlaget for bestyrelsens beslutning har været fyldestgørende.

Pensionsvilkårene (Bilag 1) fastlægger i § 7a, at Pensionskassen kan tegne gruppeforsikring for medlemmer af pensionskassen og stk. 2 fastslår, at bestyrelsen fastsætter nærmere regler for ordninger omfattet af stk. 1:

'Pensionskassen kan:

- 1) tegne gruppeforsikring for medlemmer af pensionskassen*
- 2) tilbyde at pensionskassens medlemmer kan foretage supplerende opsparring i pensionskassen*
- 3) oprette supplerende opsparring for tjenestemænd inden for pensionskassens faggrupper*
- 4) oprette ordninger for grupper af ikke-overenskomstdækkede inden for pensionskassens faggrupper.*

Stk. 2. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler for ordninger omfattet af stk. 1'

Pensionsvilkårene er fastsat af generalforsamlingen ved afstemning blandt de delegerede. De delegerede er valgt blandt medlemmerne af pensionskassen for på de øvrige medlemmers vegne at sikre medlemsrepræsentation.

Bestyrelsens adgang til at sammensætte og ændre indholdet af gruppeforsikringen er som tidligere nævnt også fastlagt i gruppeforsikringsbetingelserne.

I relation til Klagers anmodning om at få udleveret forsikringsvilkår/-betingelser fra 1995 skal selskabet bemærke, at de nuværende pensionsvilkår og forsikringsbetingelser er udtryk for de vilkår og betingelser, som gælder for Klagers pensionsordning, herunder gruppeforsikring i pensionskassen."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Af selskabets brev af september 2025 til klageren fremgår bl.a.:

Ankenævnet *for* Forsikring

7.

104638

"Fra d. 1. januar 2026 ændrer vi dine forsikringer. Det gør vi for at sikre, at du fortsat er godt dækket ved sygdom og død og stadig sparer nok op til din pension. Ændringerne betyder også bedre udbetalinger ved sygdom tidligere i et sygdomsforløb.

Hvad ændrer vi?

Vi indfører en ny sum og forhøjer den anden. Samtidig bliver andre summer sat ned eller stoppet. Det gør vi, så den størst mulige del af dine indbetalinger går til din pensionsopsparing.

Ændringerne i forsikringerne er:

- Ny sum ved fleksjob på 100.000 kr.
- Sum ved ressourceforløbsydelse stiger fra 100.000 kr. til 200.000 kr.
- Sum ved visse kritiske sygdomme falder fra 160.000 kr. til 120.000 kr.
- Sum ved død falder fra 640.000 kr. til 500.000 kr.
- Sum ved førtidspension stopper.

Ændringerne gælder kun udbetaling af summerne – som du får udbetalt som engangsbeløb – og ikke de løbende udbetalinger, som også er en del af dine forsikringer i PKA. Hvis du får tilkendt førtidspension eller seniorpension, får du stadig løbende månedlige udbetalinger fra os.

Vi ændrer også, hvordan vi nedsætter sum ved død, hvis du får udbetalt en af de andre summer.

Du kan se ændringerne i oversigten 'Sum ved død' på næste side og i de efterfølgende forsikringsvilkår, som også indeholder sproglige ændringer, der ikke har betydning for dine forsikringer.

Har du en igangværende helbredssag?

Hvis du er syg og har en igangværende helbredssag hos os, skal du ringe på ...

Ring, hvis du har spørgsmål

Har du andre spørgsmål eller brug for rådgivning, er du altid velkommen til at kontakte os."

I mails af 9/9 2025 fra klageren til selskabet hedder det bl.a.:

"Jeg er, og jeg skriver desværre, medlem af PKA pensionskassen og har 08.09.2025 modtaget brev om, at PKA ændrer mine pensionsvilkår.

Det jeg læser er jeg rystet over, idet det er en væsentlig forringelse af pensionsbetingelser for mit vedkommende som mangeårigt medlem og på vej mod seniorlivet.

Jeg er rystet over, at 'Sum ved førtidspension stopper', fordi det også betyder at tilsvarende sum ved seniorpension bortfalder, en udbetaling på kr. 200.000 skattefri, hvis jeg er så uheldig at jeg må forlade arbejdsmarkedet.

Jeg kæmper mig igennem et seniorarbejdsliv på et brutalt arbejdsmarked, som desværre har betydet flere sygdomsmeldinger og fyringer på grund af belastningsreaktion med baggrund i giftigt arbejdsmiljø og ledere med adfærd svarende dyssocial personlighedsforstyrrelse hvilket har medført mobning, chikane og verbale trusler fra afdelingslederens side.

Jeg ved ikke om jeg kan klare at fortsætte på arbejdsmarkedet indtil efterløn og folkepension og er bekymret for min arbejdsfunktionsevne bare indtil de næste par år, så seniorpension kunne komme på tale for mit vedkommende. Hvis det bliver aktuelt vil jeg nu gå glip af kr. 200.000 skattefrit, med et knips med fingrene og 3 måneders varsel om ændring af forsikringsbetingelser og

det er simpelthen ikke i orden. Hvis jeg ikke lever så længe, vil engangssum for død også nedsat med kr. 140.000 skattefrit, som min unge [barn] derved potentielt vil miste i udbetaling.

Jeg er rystet over denne vidtgående ændring, og jeg har ringet til PKA i går og fået oplyst at det er en bestyrelsesbeslutning på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne. Jeg vil lige understrege at jeg er ikke blevet spurgt, jeg anede ikke at nogen blev spurgt og jeg er rystet over at bestyrelsen kan træffe beslutning om en så vidtgående ændring i forsikringsvilkår med et så kort varsel på 3 måneder, helt uden om medlemsdemokratiet og pensionskassens højeste myndighed, Generalforsamlingen.

...

Jeg vil gerne bede om datagrundlag og resultater fra medlemsundersøgelse, inklusionskriterier for deltagere, datagrundlag for udbetalinger af nuværende sum ved førtidspension (seniorpension) og den hjemmel, som bestyrelsen har anvendt ved denne gennemgribende beslutning om ændring af pensionsvilkår. Til sidst vil jeg også bede om klagevejledning til tilsynsmyndighed for pensionselskaber."

Selskabet har i brev af 30/9 2025 til klageren bl.a. anført:

"Vores tidligere brev

D. 8. september 2025 skrev vi til dig, at vi ændrer dine forsikringer fra d. 1. januar 2026. Vi følger løbende samfundsudviklingen og justerer forsikringerne, så de passer bedst muligt til medlemmerne. I det følgende vil vi give dig en uddybende forklaring på, hvorfor vi har valgt at foretage disse ændringer.

Den kvantitative/kvalitative medlemsundersøgelse

I takt med, at der er sket en kraftig stigning i antallet af medlemmer, der bliver syge og ikke kan arbejde i en kortere eller længere periode, har vi iværksat en analyse af vores nuværende dækninger. Vi har spurgt et repræsentativt udsnit af vores medlemmer om behovet for dækning ved sygdom og død ift. engangsudbetalinger. Der er både foretaget personlige interviews og en større online spørgeskemaundersøgelse blandt både syge og raske medlemmer.

Undersøgelsen viste, at der generelt var et ønske om bedre dækning i de tidlige sygdomsforløb. Derfor har vi valgt at forbedre engangsudbetaling i de tidlige sygdomsforløb. Det gælder fx fleksjob og sum ved ressourceforløbsydelse for medlemmer, der er i ressourceforløb eller jobafklaring.

Hvorfor har vi ændret vilkårene for gruppeforsikringen?

I pensionskassen har der de senere år været stigende udgifter til forsikringsudbetalinger. Samtidig har der været et stigende ønske fra medlemmerne om bedre dækning tidligere i sygdomsforløb.

Pensionskassen er generelt forpligtet til at sikre en passende balance mellem den del af pensionsbidraget, der går til forsikringsdækning, og den del, der går til pensionsopsparing. Derfor har vi ændret vilkårene for gruppeforsikringerne.

Hvem har taget beslutningen?

Beslutningen om at ændre gruppeforsikringerne er truffet af pensionskassens bestyrelse i juni 2025. Det blev annonceret som en del af formandens beretning på generalforsamlingen 2025 for Pensionskassen for Sygeplejersker, lægesekretærer og radiografer, at bestyrelsen ville vende til-

bage med ændringer i gruppeforsikringen i løbet af 2025. Materialet fra generalforsamlingen, herunder referatet, kan du se på pka.dk/medlemsdemokrati/generalforsamling.

Jeg kan desværre ikke udlevere materiale fra bestyrelsesmøder, da det er underlagt fortrolighed ifølge lov om forsikringsvirksomhed.

Hvorfor varsler vi kun med 3 måneder?

Beslutningen om at ændre gruppeforsikringen er taget på et bestyrelsesmøde i din pensionskasse i juni 2025. Efter beslutningen har vi justeret vores telefoniske rådgivning i overensstemmelse med ændringerne, og d. 8. september er alle vores medlemmer blevet skriftligt informeret om ændringerne, som træder i kraft d. 1. januar 2026. Det er praksis og standard i den samlede pensions- og forsikringsbranche at varsle vilkårsændringer senest 3 måneder før.

Din gruppeforsikring vil ændre sig

Jeg har forståelse for, at ændringen i din dækning kan skabe bekymring, især i lyset af dine tidligere sygemeldinger og den usikkerhed, der kan være om din fremtidige arbejdsevne.

Ændringen i vilkårene for gruppeforsikringen skyldes som beskrevet, at der et ønske fra medlemmerne om at modtage økonomisk hjælp tidligere i et sygdomsforløb. Som pensionskasse har vi et ansvar for at sikre en balance mellem dine forsikringer og opsparingen til din alderspension. Derfor har vi besluttet at ændre dine gruppeforsikringer fra d. 1. januar 2026.

Hvis du får tilkendt seniorpension inden folkepensionsalderen, kan du stadig søge om udbetaling af din månedlige førtidspension fra pensionskassen, som kan supplere din seniorpension frem til folkepensionsalderen. Vi opfordrer dig til at kontakte os, når du har modtaget tilkendelsen.

Er du eller har du været sygemeldt?

Du skriver, at du har haft flere sygemeldinger, og vi bemærker, at der er perioder i dit medlemskab, hvor der ikke er blevet indbetalt til pensionskassen, og at der heller ikke sker indbetaling nu. Hvis du har været fuldt sygemeldt i mere end 3 måneder og er blevet opsagt fra dit job, kan du muligvis være berettiget til midlertidig bidragsfritagelse fra pensionskassen. Vi opfordrer dig til at kontakte os, så vi kan give dig yderligere rådgivning om denne mulighed."

Pensionsvilkår af juli 2024 – Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægesekretærer – indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"§ 7. Pensionskassens ydelser

For medlemmer, der er optaget den 1. januar 2007 eller senere, har pensionskassen følgende ydelser:

- 1) alderspension
- 2) aldersopsparing
- 3) førtidspension
- 4) børnepension ved førtidspension og død
- 5) pension ved død.

Stk. 2. For medlemmer, der er optaget før den 1. januar 2007, og som ikke i henhold til stk. 3 har valgt sig omfattet af ydelsessammensætningen i stk. 1, har pensionskassen følgende ydelser:

- 1) alderspension
- 2) aldersopsparing
- 3) førtidspension
- 4) børnepension ved førtidspension, død og alderspension
- 5) 10-årig ægtefælle-/samleverpension
- 6) engangssum efter ugifte
- 7) alderspensionstillæg.

Stk. 3. Medlemmer, der er optaget før 1. januar 2007, kan efter nærmere generelle regler, fastsat af bestyrelsen, vælge sig omfattet af ydelsessammensætningen, som nævnt i stk. 1.

...

§ 7a. Supplerende ordninger

Pensionskassen kan:

- 1) tegne gruppeforsikring for medlemmer af pensionskassen
- 2) tilbyde at pensionskassens medlemmer kan foretage supplerende opsparing i pensionskassen
- 3) oprette supplerende opsparing for tjenestemænd inden for pensionskassens faggrupper
- 4) oprette ordninger for grupper af ikke-overenskomstdækkede inden for pensionskassens faggrupper.

Stk. 2. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler for ordninger omfattet af stk. 1."

Vilkår for gruppeforsikring – Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægesekretærer – indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"§ 1. Gruppeforsikring

Disse vilkår beskriver gruppeforsikringen for Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægesekretærer.

Gruppeforsikringen fornys årligt og kan løbende ændres af pensionskassens bestyrelse. Bestyrelsen kan ændre både størrelsen af dækningerne og vilkårene for dækning. I yderste konsekvens kan pensionskassens bestyrelse vælge, at dækningen helt skal bortfalde."

Nævnet udtaler:

Klageren blev omfattet af en arbejdsmarkedspensionsordning i 1995. Den 8/9 2025 oplyste selskabet, at pensionsordningens gruppeforsikring vil blive ændret pr. 1/1 2026. Klageren er utilfreds med, at summen ved førtids-/seniorpension på 200.000 kr. bortfalder, og at udbetaling ved død nedsættes fra 640.000 kr. til 500.000 kr. Klageren ønsker, at de udmeldte ændringer i gruppeforsikringen suspenderes som ugyldige for alle implicerede medlemmer, og at ændringerne for hende personligt annulleres, indtil hun fylder 68 år.

Klageren har anført, at der er tale om væsentlige og vidtgående forringelser af ordningen, som selskabet ikke er berettiget til at foretage med en bestyrelsesbeslutning og et varsel på kun 3 måneder. Klageren er ikke blevet hørt og har ikke fået indblik i beslutningsgrundlaget, og hun har derfor ikke haft mulighed for eksempelvis at forsøge at få prøvet ændringerne på en ekstraordinær generalforsamling. Klageren har anført, at hun ikke har mulighed for at fravælge kundeforholdet på grund af sin ansættelse. Klageren er bekymret for, at hendes arbejdsevne om et par år vil være så forringet, at en seniorpension vil kunne komme på tale. Hvis det skulle blive aktuelt, har bestyrelsesbeslutningen med et fingerknips påført hende et tab på 200.000 kr. skattefrit. Dertil kommer forringelsen af dødsfaldsdækningen.

Selskabet har anført, at forsikringsbetingelserne giver bestyrelsen hjemmel til at foretage ændringer som sket i gruppeforsikringens dækninger, idet gruppeforsikringen er en 1-årig forsikring, der kan ændres fra år til år af bestyrelsen. Selskabet har informeret om ændringerne med et varsel, selvom der ifølge informationsbekendtgørelsens § 5, stk. 2, kun er krav om, at oplysningerne gives i forbindelse med, at ændringerne træder i kraft. Selskabet har anført, at selskabet er forpligtet til løbende at sikre, at produktudbuddet svarer til medlemmernes krav og behov, og at der er passende balance mellem den del af pensionsbidraget, der går til forsikringsdækning, og den del, der går til pensionsopsparing. Selskabet har foretaget en spørgeskemaundersøgelse og personlige interviews af et repræsentativt udvalg af medlemmerne. Undersøgelsen viste, at der generelt var et ønske om bedre dækning i det tidlige sygdomsforløb, hvorfor selskabet har valgt at forbedre engangsudbetalingen i de tidlige sygdomsforløb.

Det fremgår af selskabets brev af september 2025 til klageren, at "Fra d. 1. januar 2026 ændrer vi dine forsikringer. Det gør vi for at sikre, at du fortsat er godt dækket ved sygdom og død og stadig sparer nok op til din pension. Ændringerne betyder også bedre udbetalinger ved sygdom tidligere i et sygdomsforløb. ... Ændringerne i forsikringerne er: •Ny sum ved fleksjob på 100.000 kr. •Sum ved ressourceforløbsydelse stiger fra 100.000 kr. til 200.000 kr. •Sum ved visse kritiske sygdomme falder fra 160.000 kr. til 120.000 kr. •Sum ved død falder fra 640.000 kr. til 500.000 kr. •Sum ved førtidspension stopper. Ændringerne gælder kun udbetaling af summerne – som du får udbetalt som engangsbeløb – og ikke de løbende udbetalinger, som

også er en del af dine forsikringer i PKA. Hvis du får tilkendt førtidspension eller seniorpension, får du stadig løbende månedlige udbetalinger fra os. Vi ændrer også, hvordan vi nedsætter sum ved død, hvis du får udbetalt en af de andre summer."

Det fremgår af § 7a i de generelle pensionsvilkår: "**Supplerende ordninger** Pensionskassen kan: 1) tegne gruppeforsikring for medlemmer af pensionskassen ... Stk. 2. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler for ordninger omfattet af stk. 1."

Det fremgår af § 1 vilkårene for gruppeforsikringen, at "Gruppeforsikringen fornys årligt og kan løbende ændres af pensionskassens bestyrelse. Bestyrelsen kan ændre både størrelsen af dækningerne og vilkårene for dækning. I yderste konsekvens kan pensionskassens bestyrelse vælge, at dækningen helt skal bortfalde."

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at der ikke er grundlag for at pålægge selskabet at annullere de ændringer af klagerens gruppeforsikring, som selskabet har varslet behørigt i brev af september 2025.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at selskabet har hjemmel i aftalegrundlaget til at foretage de omhandlede ændringer af gruppeforsikringen ved en bestyrelsesbeslutning.

Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at det følger af § 7a i de generelle pensionsvilkår, at selskabet som en supplerende ordning kan tegne en gruppeforsikring for medlemmerne, og at bestyrelsen fastsætter nærmere regler for sådanne ordninger. Det følger af § 1 i vilkårene for gruppeforsikringen, at gruppeforsikringen løbende kan ændres af bestyrelsen, der både kan ændre størrelse og vilkår for dækning, og at dækningen helt skal bortfalde.

Nævnet bemærker, at Højesteret i en dom fra 2019 gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen U.2019.1733H ikke fandt grundlag for at erklære en pensionskasses beslutning om at omlægge en pensionsordning og herunder blandt andet fjerne en ægtefællepensionsdækning for ugyldig. Højesteret stadfæstede landsrettens dom, hvor landsretten havde udtalt, at "der er tale om en

Ankenævnet for Forsikring

14.

104638

overenskomstbaseret, kollektiv pensionsordning, hvor adgangen for pensionskassen, der ikke er bekendt med det enkelte medlems forhold og forudsætninger, til, baseret på aktuarmæssige beregninger over gennemsnitlig levetid samt risiko for invaliditet og død og med respekt af de begrænsninger, som følger af relevante pensionsregulativer, at foretage sagligt begrundede ændringer for så vidt angår ikke aktualiserede dækninger mv. må være ganske vid".

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings